

Sygn. akt V U 626/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 maja 2013r.

Sąd Okręgowy w Słupsku w S. Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Ewa Sławińska- Klamann**

Protokolant: st. sekr. sąd. Joanna Adamczyk-Podolska

po rozpoznaniu w dniu 21 maja 2013r. w Słupsku

na rozprawie sprawy

z odwołania D. P.

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

z dnia 11 marca 2013 r. znak (...)

w sprawie D. P.

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

o emeryturę

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. w ten sposób, że zobowiązuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. do podjęcia wypłaty emerytury ubezpieczonej D. P. za okres od 01 października 2011 r. do 21 listopada 2012 r., nie stwierdzając odpowiedzialności organu rentowego.

UZASADNIENIE

Ubezpieczona D. P. wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 11.03.2013r., znak (...) odmawiającej uchylenia decyzji z dnia 29.09.2011 w części dotyczącej wypłaty świadczenia za okres od 1 października 2011 roku do 21 listopada 2012 roku.

W toku procesu ubezpieczona wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i domagała się wypłaty emerytury za okres jej zawieszenia tj. od 01.10.2011r. do 21 listopada 2012 roku. Pozwany organ rentowy – Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych, podnosząc że brak jest podstaw do wypłaty świadczenia za okres jego zawieszenia.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczona D. P. ur. (...) w dniu 16 kwietnia 2010 roku złożyła wniosek o emeryturę. Decyzją z dnia 11.05.2010 r. organ rentowy przyznał jej prawo do emerytury od 01.04.2010 r.

Decyzją z dnia 29.09.2011r. organ rentowy wstrzymał ubezpieczonej wypłatę emerytury od 1 października 2011r, powołując się na artykuł 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych (Dz .U nr 257, poz.1726) oraz art.103 a w/w ustawy.

Decyzją z dnia 09.01.2013 roku organ rentowy podjął wypłatę emerytury od 22 listopada 2012 roku. Wnioskiem z dnia 27.11.2013r. ubezpieczona wniosła o wypłatę należnych świadczeń emerytalnych za okres od 1 października 2011r. do 21 listopada 2012r.

Zaskarżoną decyzją z dnia 11 marca 2013 roku odmówił uchylenia decyzji z dnia 29.09.2011r. w części, w jakiej decyzja ta zawiesza prawo do emerytury za okres od dnia 1.10.2011r. do 21.11.2012r. i w konsekwencji odmówił wypłaty świadczenia za okres od 1 października 2011 roku do 21 listopada 2012 roku.

/dowód: akta emerytalne: wniosek k. 1-5, decyzja k. 23, decyzja k. 51, decyzja k. 63, k.75/

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej D. P. zasługuje na uwzględnienie.

Ubezpieczona powoływała się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego, w sprawie K 2/12 z 13 listopada 2012 roku. Trybunał Konstytucyjny orzekł w nim, iż art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103 a ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS, dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 roku, w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 roku, bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji RP.

Trybunał Konstytucyjny wskazał, iż w porządku prawnym, jaki istniał w naszym kraju i w przepisach emerytalno-rentowych sytuacja dotycząca prawa do emerytury i możliwości bądź braku możliwości kontynuowania zatrudnienia zmieniała się na przestrzeni lat.

Od 1 lipca 2000 r. (data wejścia w życie art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS) nierozwiązanie stosunku pracy powodowało, że prawo do świadczenia mogło zostać ustalone, ale nie mogło zostać zrealizowane (zostało zawieszane).

Uzasadniając tę zmianę, wskazano, że zasadniczą rolę w ubezpieczeniu społecznym odgrywa powiązanie prawa do świadczenia z brakiem środków utrzymania, a łączenie dochodów z pracy, z jednoczesnym pobieraniem emerytury stawia pracujących emerytów w pozycji uprzywilejowanej, co nie może być oceniane w oderwaniu od poziomu życia społeczeństwa, istniejącego bezrobocia oraz obciążeń pracodawcy i budżetu państwa.

Art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS został uchylony mocą art. 37 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz. U. Nr 228, poz. 1507). Od 8 stycznia 2009 r. treścią ryzyka emerytalnego ponownie było osiągnięcie odpowiedniego wieku.

Uchylenie art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS było konsekwencją realizacji programu „Solidarność pokoleń – działania dla zwiększenia aktywności zawodowej osób w wieku 50+” – pakietu działań rządowych zmierzających do zwiększenia zatrudnienia osób po 50. roku życia.

Uchylenie powołanego przepisu miało usunąć jedną z barier aktywności zawodowej tych osób. Zgodnie z art. 45 ustawy z 21 listopada 2008 r. wypłaty zawieszanej emerytury dokonywało się na wniosek osoby zainteresowanej, a Zakład Ubezpieczeń Społecznych informował osoby, mające w dniu wejścia w życie ustawy zawieszane prawo do emerytury w trybie art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, o warunkach pobierania świadczeń. Ten stan prawny obowiązywał do 31 grudnia 2010 r.

Od 1 stycznia 2011 r. obowiązuje art. 103a, dodany do ustawy o emeryturach i rentach z FUS na podstawie art. 6 pkt 2 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r., znoszący możliwość pobierania emerytury bez rozwiązywania umowy o

pracę z dotychczasowym pracodawcą, na rzecz którego była wykonywana praca bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego.

Art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS objął wszystkich emerytów, a więc nie tylko tych, którzy prawo do emerytury uzyskają od momentu jego wejścia w życie, ale również tych, którzy przeszli na emeryturę wcześniej. Ci emeryci, którzy nabyli prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. mogli ją pobierać bez rozwiązania umowy o pracę jeszcze przez 9 miesięcy od daty wejścia w życie zmiany, czyli do 30 września 2011 r. Jeżeli do tego momentu stosunek pracy nie ustał, wypłata emerytury została przez ZUS wstrzymana, począwszy od 1 października 2011 r.

Należy zwrócić uwagę, że obowiązująca regulacja nie wyłącza możliwości łączenia emerytury z dochodami z pracy zarobkowej, lecz uzależnia wypłatę emerytury od rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą (pracodawcami), u którego dana osoba była zatrudniona bezpośrednio przed złożeniem wniosku o emeryturę. Emeryt może wrócić do pracy do tego samego lub innego pracodawcy (oczywiście, o ile zostanie zatrudniony) i pobierać zarówno wynagrodzenie, jak i emeryturę.

Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 13 listopada 2012 roku, w sprawie K 2/12, stwierdził niekonstytucyjność przepisu art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z 2010 r. Nr 40, poz. 224, Nr 134, poz. 903, Nr 205, poz. 1365, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1726, z 2011 r. Nr 75, poz. 398, Nr 149, poz. 887, Nr 168, poz. 1001, Nr 187, poz. 1112 i Nr 205, poz. 1203 oraz z 2012 r. poz. 118 i 251), dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy.

Zważyć należy, że kwestia podnoszona przez ubezpieczoną, a dotycząca naruszenia konstytucyjnej zasady zaufania obywateli wobec państwa oraz naruszenia ochrony praw została rozstrzygnięta przez Trybunał Konstytucyjny w orzeczeniu Trybunału z dnia 13 listopada 2012 r.

Zgodnie z tym orzeczeniem zawieszenie prawa do emerytury z powodu kontynuowania zatrudnienia osobom, które nabyły to prawo w okresie **od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. narusza zasadę zaufania do państwa i stanowionego przez niego prawa.**

Trybunał orzekł, iż art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych w zw. z art. 103 a ustawy emerytalnej dodanym przez art. 6 pkt. 2 w/w ustawy w zakresie w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r. a po 8 stycznia 2009 r. jest niezgodny z art. 2 Konstytucji - ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez niego prawa.

Zdaniem Trybunału rozwiązanie przyjęte przez ustawodawcę w art. 28 w/w ustawy spowodowało, że osoby, które skutecznie nabyły i realizowały prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. zostały objęte nową mniej korzystną dla nich treścią ryzyka emerytalnego. Aby nadal pobierać emeryturę po dniu 1 października 2011 r. musiały rozwiązać stosunek pracy a zatem gdyby w momencie przechodzenia na emeryturę wiedziały, że muszą przerwać zatrudnienie, aby uzyskać emeryturę, to może nie składałyby wniosku o to świadczenie i kontynuowały nadal zatrudnienie, co podważa w aspekcie tych osób zasadę ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez niego prawa. Treść ryzyka emerytalnego w określeniu którego ustawodawca ma swobodę nie powinna, zdaniem Trybunału, być zmieniana w stosunku do osób które już nabyły i zrealizowały prawo do emerytury.

A zatem z treści w/w orzeczenia wynika, iż traci moc art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. w zakresie w jakim przewiduje stosowanie art. 103 a ustawy emerytalnej do osób, które na były prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r. .

Natomiast art. 103 a ustawy emerytalnej pozostaje nadal w obrocie prawnym i znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury w momencie jego wejścia w życie i później tj. od 1 stycznia 2011 r.

Przedkładając powyższe rozważania Trybunału na grunt niniejszej sprawy należy uznać, iż ubezpieczona jako osoba, która nabyła prawo do emerytury od dnia 1 kwietnia 2010 r. mieści się w kategorii osób wymienionych w tym orzeczeniu, a mianowicie tych które nabyły prawo do emerytury po 8 stycznia 2009 r, kiedy to nie obowiązywał przepis art. 103 ust. 2a o tej samej treści co obecny 103 a oraz nie obowiązywał przepis art. 103 a.

Należy w pełni podzielić wyżej przytoczone stanowisko Trybunału, iż D. P. należy do kategorii osób, które nabyły prawo do emerytury i je w pełni realizowały, a zatem obecnie wstrzymanie im wypłaty emerytury narusza zasadę zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez niego prawa, co znalazło wyraz w stanowisku skarżącej zaprezentowanym w odwołaniu. A zatem w zakresie uznania przez Trybunał niekonstytucyjności art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. w związku z art. 103 a w zakresie jego zastosowania do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., a w przypadku ubezpieczonej w okresie nieobowiązywania art. 103 ust. 2a oraz art. 103 ustawy emerytalnej, zawieszenie wypłaty jej świadczenia w okresie wskazanym w decyzji jest nieuzasadnione.

Z uwagi na treść orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. nieuzasadnione jest stanowisko organu rentowego, iż przepis art. 103a ma zastosowanie w niniejszej sprawie do świadczenia przyznanego ubezpieczonej i z uwagi na kontynuowanie przez nią cały czas zatrudnienia ulega zawieszeniu od 1 października 2011 r., bez względu na wysokość uzyskiwanego przez nią przychodu z tytułu zatrudnienia.

W ocenie Sądu Okręgowego, orzeczenie TK , w którym ubezpieczona upatruje podstawy swojego roszczenia ma zastosowanie do jej sytuacji.

Z przyczyn natury faktycznej i prawnej omówionych powyżej Sąd uznał odwołanie ubezpieczonej za zasadne i w oparciu o art. 477¹⁴ § 2 k.p.c zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. do podjęcia wypłaty emerytury ubezpieczonej D. P. za okres od 1 października 2011 roku do 21 listopada 2012 roku , o czym orzeczono w sentencji wyroku.

Sąd nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za opóźnienie w wydaniu decyzji na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, albowiem za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, uznając, że dopiero przeprowadzona analiza treści orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego pozwoliły na ustalenie, że ubezpieczona ma prawo do emerytury za okres od 1 października 2011 roku do 21 listopada 2012 roku.